

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 108. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 május 12.

Az antant kényszeríti Görögországot.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A Pétervári távirati iroda jelenti, hogy eddig Görögország azzal a kifogással nem engedte görög területre a szerb sereget, mert félt a járványtól. Valójában pedig félt a németektől. A szövetségesek most elhatározták, hogy kényszeríteni fogják Görögországot követeléseik teljesítésére. Az antant utasította athéni követeit, hogy az ottani szövetséges seregek vezérkarával megállapodva egyetemlegesen járjanak el Görögországgal szemben.

Wilson jegyzéke Angliához.

Rotterdam, május 11. A „Morning Post“-nak jelentik Newyorkból, hogy Wilson elnök az angol blokád kérdésében legközelebb jegyzéket intéz Angliához.

Oroszország csapatokat szállít a svéd határra.

Stockholm, május 11. Steffen professzornak az Aland-szigetnek orosz részről való megerősítése dolgában tett interpellációja nagy meglepetést keltett a pétervári hivatalos körökben, valamint a nagyközönségben is. A moszkvai gárda ujonctartalékát hirtelen a svéd határon lévő Uleabordba helyezték át. Oroszország tehát ezzel megkezdte próbamozgását Svédország ellen.

Agyuharc az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 11. (Hivatalos.) A tüzérségi tevékenység a harc vonal legfőbb részén tegnap is élénkebb volt. Különösen élénkebb volt a Beutelstein és Buchelstein közti dolomit szakaszon. Egy olasz repülő délelőtt 2 bombát dobott Görzre a Piac- és Dom-térre. Azok 2 polgárt megöltek és 33-at megsebesítettek.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 10 (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Szaporodik a francia foglyok száma.

Berlin, május 11. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Német repülők Dünkirchenre és az Adingerke melletti vasuti telepekre bombákat dobtunk. A Maas nyugati partján a franciák délután a Monte Hommenál este a 304-es magaslatról délkeletre, megtámadták állásainkat.

Támadásuk mindkét ízben géppuskánk tüzeiben és tüzérségünk záró tüzeiben az ellenség jelentékeny veszteségei mellett összeomlottak.

Egy bajor járőr Camars erdőben 54 franciát elfogott

A 304-es magaslatért május 4-ike óta folyó harcokban elfogott sebesületlen franciák száma 53 tiszre és 1515 főnyi legénységre emelkedett. A Maas keleti partján a Caillette erdő környékén egész éjjel kézi gránát harcok folytak. Egy francia támadást ebben az erdőben visszavertünk.

Rohammal elfoglalt orosz állások.

Keleti hadszíntér.

A teiburgi pályaudvartól északra 500 méternyi szélességben rohammal elfoglaltuk az ellenség állásait.

Ez alkalommal 309 sebesületlen fogoly jutott kezünkre és néhány géppuskát és aknavetőt zsákmányoltunk.

Balkáni hadszíntér.

Különösebb esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szivesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet
MODIANO-clubspecialitè szivarkahüvelyek

Orvostudományi előnyök: nincsen sem bronz, sem szennyvíz,
és minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása.

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

Hlatky Endre emléke a törvényhatóságban.

— Városi közgyűlés. —

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután kezdte meg májusi közgyűlését.

A törvényhatóság a közgyűlés első napját b. e. Hlatky Endre főispán emlékének szentelte s a nagy férfi halála felett érzett nagy fájdalomnak és kegyeletének kifejezésére előterjesztett javaslat elfogadása után, a közgyűlést elnapolták.

A tanács előterjesztése után különben dr. Hoványi Gyula, dr. Olasz Béla és Rimler Károly polgármester szép beszédekben méltatták Hlatky Endre életét és működését.

A közgyűlésen Rimler Károly polgármester elnökölt.

A törvényhatósági bizottság tagjai nagy számmal vettek részt a közgyűlésen.

A közgyűlés megnyitása után elnöklő polgármester felkérte Lukács Ödön főjegyzőt a polgármester havijelentésének előterjesztésére.

A jelentésnek a közigazgatásra vonatkozó részét felolvasás nélkül tudomásul vették s így a főjegyző a következő bejelentést olvasta fel, amelyet a közgyűlés tagjai nagy és bensős megilletődéssel hallgattak:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Mély fájdalommal kell megörökitenem e jelentés során is azt a lesújtó tény, hogy a város szeretve tisztelt főispánja: Hlatky Endre 1916 május 5-én elhunyt. Villám szárnyain járta be a várost a már napok óta rettegett rémhír, hogy Hlatky Endre főispán, városunk egyik leghivebb és legigazságosabb fia, akit a közérdekében kifejtett fáradhatlan munkássága, s különösen jogtudása s igazságszeretete a közélet vezérévé avatott, e hó 5-én este, munkás életének 65-ik évében meghalt, mélyes gyászba borítván köztisztelt családján kívül közéletünk — mondhatni — minden rétegét. Az éleleirő feladata lesz a nemes élet egyes mozzanatait méltatni, ezáltal csak a nagy veszteség folyólag tett és teendő intézkedések előterjesztésére szoritkozom.

Tanácsunk a gyászír vétele után mindjárt reggel összeült s kimondta, hogy elhunyt főispánját a város halottjának tekinti,

a nagy veszteségről külön gyászjelentést ad ki,
a nagy veszteségről külön gyászjelentést ad ki,
diszsihelyet ajánl fel,
a ravatalra koszorút helyez,
testületileg fejezi ki részvétét
és az összes középületekre a gyász külső jeléül a fekete lobogót kitűzeti.

Ezzel azonban nem tekinthette leróva a hála és kegyelet azon nagy adóját, amellyel a város közönsége ez érdemes vezéralakjának emlékével szemben tartozik. Elhatározta tehát a Tanács, hogy e végből a tek. törvényhatósági Bizottsághoz külön javaslatot terjeszt elő. A tanácsal egyetértőleg s a tőle nyert megbízásnak teszek eleget, amidőn tisztelettel javaslom, hogy Hlatky Endre emlékének megörökítése céljából elhatározni méltóztassék:

1. az elhunytak arcképe a bizottsági terem részére megfestessék,
2. nevére alapítvány létesíttessék, s
3. róla a város egy utcája vagy közttere neveztesse el.

A tanács tekinti feladatának, hogy úgy az alapítvány létesítése, mint az utca elnevezés ügyében részletes javaslatot terjesszen a tek. törvényhatósági bizottság elé, miért is méltóztassék a város tanácsát ily irányban javaslattételre felhívni.

Nagyevű főispánunk elhunyt, nemcsak városunk falain belül, hanem a magyar társadalom minden rétegében ószinte részvétet keltett, erre vall ugyanis a már eddig beérkezett több részvétlívrat, amellyel nemcsak az elhunyt családját, de városunk törvényhatóságát is felkeresték, az elhunyt személyével szemben megnyilvánult köztisztelt és közszeretet hű bizonyítéka. Így törvényhatóságunk előtt részvétüknek adtak kifejezést: dr. Lukács György vbtt. nyug. miniszter ur, dr. Némethy Károly vbtt. belügyi államtitkár ur, a nagyvárad m. kir. honvéd tisztikar, a cz. és kir. 1. sz. huszárezred pótkeret Parancsnokság, a nvárad i. orth. izr. hitközség.

A tek. törvényhatósági bizottság érzületének teszek eleget, midőn inyitványozom, hogy e részvétnyilatkozatokat megköszönni méltóztassék.

Hlatky Endre halálával hozzátartozói a példás családapát, a városi társadalom fedhetlen jellemű, fáradhatlan polgárát, a városi közélet pedig köztiszteltben álló vezéralakját veszítette el. Tevékeny élete a városi közéleti munkának is kiemelkedő korszaka volt. Halála tehát egy oly férfiutól fosztotta meg e város közéletét, amelyet csak nagyon hosszú idő fog kellőképpen pótolni. A város társadalmá méltó lesz elhunyt nagy emberéhez, szeretettel fog örködni nyugalma felett és hálás kegyelettel fogja megőrizni emlékezetét.

Rimler Károly polgármester még pótlólag indítványozta, hogy az elhunyt özvegyéhez a törvényhatóság részvétlívratot intézzen.

Dr. Hoványi Gyula beszéde.

A tanács javaslatához elsőnek dr. Hoványi Gyula jelentkezett szólásra s a következő szép beszédben fejezte ki csatlakozását a tanács javaslatához:

Nagyságos Polgármester Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Szent László városának az isteni Gondviselés mindenha megengedte, hogy fiai közül egyesek oly kiváló erényekkel és szellemi tulajdonságokkal rendelkeztek, hogy példaképül nemcsak kortársaiknak szolgáltak, de a következő nemzedékek számára is szolgálnak.

Nagyvárad városának eme fiai közül való Hlatky Endre. Mindenekelőtt aranybecsületességű férfiú, foltnélkül kristály-jellem. Oly tiszta ragyogó jellem, hogy bárki közülünk eszményképül választhatja, hogy megközelítse Hlatky jellemét, mert felül alig multhatja Tudásra nézve az első sorában áll. Jogi tudása előtt szíves készséggel hajolnak meg kortársai. Emlékezőtehetsége fenomenális. Az országos törvények, a kormányrendeletek ismeretében az otthonossága pártját ritkítja. Itélőképessége nagy szellemi tehetségének egyik legélesebben kidomborodó vonása.

De kiváló jogi tudása és műveltsége csak része volt az ő általános és sokoldalú alapos tudásának és műveltségének, mert az ő tudást szomjuhozó természete csak a folytonos ismeretgyarapításban talált gyönyörűséget.

Az igazságosság volt Hlatky Endrének a legjellemzőbb vonása. Egész életének ez volt a vezérlő csillaga.

Jött hozzá a kis ember vagy a hatalmas, Hlatky boldog volt, ha az igazságot diadalra juttathatta.

Nem kimélte magát, Fáradságot nem ismert, ha az igazságot kellett érvényre juttatnia.

A karaktere, energiája rendkívüli.

Az érett megfontolással és mérsékléssel megfogamzott elhatározása foganatosításánál akadályt nem ismert.

Elfoglalt álláspontjáról letéríthető nem volt.

Nagy emberismerő.

Bár tisztában volt az emberi természet gyarlóságával, mégis szerette az embert.

Valódi emberszerető volt, nemcsak hirdette irántuk való szeretetét, de munkás életének minden szakában és mozzanatában az emberbaráti szeretetet valóra is váltotta.

Legtöbbször azokat becsülte, akikről meggyőződött, hogy dolgoznak, hogy kötelességüket teljesítik!

Nemes életének célja egy szóba foglalva: a kötelességteljesítés volt.

Halálával mérhetetlen nagy veszteség sujtotta nemcsak mindnyájunk által nagyra-becsült családját; nemcsak Nagyvárad városát, nemcsak a várad és országos Nemzeti Munkapártot, hanem az egész magyar közéletet, mert benne egyik oszlopos tagja „Quercus roburja” dőlt ki.

Mindenekben elfogadván azon javaslatot, amelyet a Tekintetes Tanács elénkbe terjesztett, felszólalásommal kifejezést akarom adni a Törvényhatóság padjairól, hogy mi a törvényhatósági bizottság tagjai a Tekintetes Tanács javaslatához egy szívvvel, egy akaratval, egy lélekkel hozzájárulunk, mert Hlatky Endre elvesztése folytán fájdalommal van és lesz még sokáig eltelve a mi szívünk, a mi lelkünk!

Ezután a függetlenségi párt nevében

dr. Olasz Béla

bizottsági tag a következő beszédet mondta:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Abban a mélyes gyászban, — mely boldogult Főispánunk elhalálozásával reánk, a törvényhatóságra, e város közönségére és bátran mondhatom: az egész magyar közéletre reabóru: ószintén fájdalommal osztozik a nagyvárad függetlenségi és 48-as párt is.

Ha vitsszaemlékezünk azokra a szomorú időkre, amikor hazánk politikai egét a pártviszály sötét felhői elborították, amidőn a politikai viszálykodás, egyenetlenkedés hullámai már-már a társadalmi életre is átesaptak: jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy mindnyájunk osztatlan meglegedésére, örömére, büszkeségére szolgált a kormánybizalmának ama megnyilatkozása, melylyel Hlatky Endrét ültette Nagyvárad törvényhatósági város főispáni székébe. És az ő bölcsesége, utólrhetetlen igazságszeretete, pártatlansága, emberszeretete és minden ember iránt egyaránt megnyilatkozó jóindulata ezekben a szomorú, nehéz időkből is megtalálta a módot, amellyel városunk kormányzását békességgel, szeretettel, egyetértéssel vezethette. Mielőtt a kormány bizalmából e magas méltóságát elfoglalta volna, majdnem három egész évtizeden keresztül mint e törvényhatósági bizottságnak munkás, puritán jellemű, nagytehetségű, lelkiismeretes tagja lankadatlan buzgalommal munkálta e város közügyének javát és szolgálta becsülettel polgártársainak érdekeit. S ezen nagy, nemes polgári erényeit vitte ő főispáni székébe s ezen erényekkel felvértezten dolgozott városa közügyeiben mint főispán is utolsó lehelleltéig. Még ma is fülemben csengenek dr. Stokker József bizottsági tagtársamnak, pártunk akkori szónokának szavai, amidőn boldogult főispánunkat beiktatása alkalmából pártunk megbízásából üdvözölte és kifejezést adott azon reményünknek, bizalmunknak, hogy ismert polgári erényeivel, igazságszeretetével, pártatlanságával főispáni székében is mindig és minden körülmények között tiszteletben fogja tartani Törvényhatóságunk autonómiáját. És elkell ismernünk, hogy e reményünkben, e bizalmunkban nem csalódtunk. És amikor mindezeket halála

után az igazsághoz hiven megállapítjuk: kötelességemnek tartom, hogy az elismerésnek, szeretetünknek és nagyrabecsülésünknek koszoruját pártunk nevében itt a Törvényhatóság színe előtt koporsójára tegyem.

Magam és a Nagyváradai Függetlenségi és 48-as Párt nevében elhunyt Főispánunk emléke iránti szeretetből és nagyrabecsülésből hozzájárulok a Polgármester ur havi jelentésében foglalt javaslatokhoz és tisztelettel kérem a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, hogy azokat egyhanguan elfogadni méltóztassék.

Rimler Károly

szólott Olasz Béla dr. után.

Mielőtt a törvényhatóság határozatát kimondanám — ugymond — engedjék meg, hogy én is megemlékezzem nagy halottunkról.

Tehtetes Törvényhatósági Bizottság!

Mielőtt erről az elárvult helyről a Tehtetes törvényhatósági bizottság most hozott egyhangú határozatát kihirdetném, engedjék meg nekem, hogy onnan, a hol szív honol, s ahonnan a mi mély bánatunk most előre tör, egy pár keresetlen szóval megemlékezzem a mi nagy halottunkról.

Midőn évtizeddel ezelőtt sorsomat a Mindenható láthatatlan keze e nemes város sorsával összekötötte, midőn mint kezdő tapasztalatlan tisztviselő a nyilvános közigazgatási élet nagy porondján az első lépéseket tanultam, egy rozoga épület alacsony szobájába vezetett az utam, a hol egyszerű kopott faszékek és zöld posztóval bevont faasztalok mellett egy kiváló férfiakból álló böles testületet találtam.

Városunk kiválasztott férfiai ültek itt, a Ritoókok, Rubinszkyak, Gyalokayak, Inczék, Berkovitsok, Hoványiak, Személyiek, Siposok, Rádlok, Molnárok kiváló társasága s ezek között a mi most elhunyt drága halottunk is, korra nézve fiatalabb ugyan, de életbőlesesség, jogászai elmélet, puritán becsületesség, a törhetetlen város szeretetben egy színvonalon a legkiválóbbakkal.

Akiknek a sors megengedte élni azt, hogy e kiváló férfiak oldalán nőhettek fel s ő tőlük tanulták meg az őnzetlen közszolgálati szereplést, ő tőlük tanulták meg szeretni e várost, szeretni annak minden egyes polgárát, minden intézményét, azoknak szíve ma kétszeresen sajnó, azok ma megtört szívvel kiáltanak fel: miért kellett neki is, a jónak, az igaznak oly korán itt hagyni bennünket.

Felajdulásunkra ninesen válasz, meg kell nyugodnunk a Mindenható böles rendelkezésén, pedig üres marad nagy időre ez a hely, elnémult örökre az ajk, melyről csak okos, böles tanácsokat hallottunk, megszünt örökre dobogni az a szív, mely polgártársait annyira szerette.

A jók és igazak élete azonban tetteikben továbbra is fennmarad, nyitott könyv marad az ő élete számukra, a honnan mint a bölesek könyvéből kiolvashatjuk s megtanulhatjuk hogyan kell úgy élnünk, hogy földi életünk kialakásával továbbra is éljünk a jók és igazak emlékezetében.

Virraszon nagy halottunk emléke felett egy egész város polgárságának kegyelelete s a gondviselés adjon vigasztalást megtört szíveinkre.

A polgármester beszéde végén kimondta a határozatot, hogy a tanács bejelentését és a javaslatokat a közgyűlés elfogadta s egyben indítványozta, hogy tekintettel a kegyeletes megemlékezésre a boldogult emléke iránti tisztelet kifejezésül, a közgyűlést rekeszszék be s a kitűzött ügyeket a ma, pénteken délután tartandó folytatódó közgyűlésen tárgyalják.

Az indítványt elfogadták s a bizottsági tagok kegyeletes hangulatban elszóáltak.

Az amerikai válasz.

Berlin, május 11. (Saját tudósítónktól.) Az amerikai válaszcjegyet 10-én adták át. A jegyzék szövege szószerint megegyezik a Reuter jelentés szövegével.

Előnyomulnak a törökök.

Konstantinápoly, május 11. Az Irak fronton semmi jelentős esemény nem történt. A Kaukázusi fronton 8 án reggel támadást intéztünk az oroszok ellen Pope környékén estig tartott a harc. Az ellenséget 15 kilométer szélességben kikergettük állásaiból. Délután két orosz támadást vertünk vissza. Ez alkalommal 6 tisztelt, 300 katonát elfogtunk és 10 gépfegyvert zsákmányoltunk. Csapatunk heves hóvihár ellenére állandóan nyomában voltak az ellenségnek. 9-ére virradó éjjel Aaski mellett megtámadtuk az oroszokat és 250 főnyi gyalogságot, 200 lovast szuronyharcban szétszórtunk.

Törökország és a központi hatalmak szerződése.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Dr. Herzenfeld birodalmi képviselő kérdést intézett a központi hatalmak és Törökország közt történt szerződés tárgyában. E szerint a török külügyminiszter Konstantinápolyban a németek tiszteletére rendezett nagy nemzeti ünnepélyen megemlékezett egy megállapodásról, mely Törökország, Ausztria-Magyarország és Németország közt a kölcsönös segítséssel nyugszik. A megállapodás hosszú lejáratú. Ez a megállapodás állítólag felsőbb jóváhagyás alatt áll. Kérde a képviselő, hogy a kancellár nem fogja-e ezt a birodalmi gyűlés elé terjeszteni és hogy milyen a megállapodás tartalma.

Az ir lázadás áldozatai.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A Times jelentése szerint az ir lázadásnak rengeteg áldozata volt. Csupán egy köztemetőben 200 halott van eltemetve. Rendkívül sok halottat a kertekben temettek el.

Ujabb antant bázisok a görög szigeteken.

Budapest, május 11. (Saját tud.) Az antant követői tudatták a görög kormányt, hogy a görög szigetek közül ismét több szigetet vesznek igénybe flottabázisul.

Egy orosz tábornok éljenezte Vilmos császárt.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Csernovitzból jelentik: Egy zenész, aki az oroszok betörése alkalmával a legutolsó napig Lembergben maradt, az oroszok kivonulásáról a következőket mondta:

— Két nappal az oroszok elvonulása előtt a George szállóban bucsuvacsorát rendezett Artimov orosz tábornok barátaival és barátjaival. Vacsora alatt a tábornok a következőket mondta:

— Barátaim és bajtársaim!

Vérző szívvel bár, de kénytelenek vagyunk beismerni, hogy el kell hagyni Lembergét, a melyet sohasem fogunk viszontlátni. És én e pillanatban szükségét látom annak, hogy éltessek Vilmos császárt. Gyü-

löljük a németeket és császárukat, de meg kell hajolni a császár az előtt. Ha május óta képes bennünket megállás nélkül üldözni, ez az ő végtelen lángeszének jele. Ajánlom uraim, hogy emeljék poharaikat és mondják velem:

— Éljen Vilmos császár!

A zenész figyelmeztette a tábornokot, hogy életébe kerülhet e felhívás, mire a tábornok leintette:

— A te dolgod hogy muzsikált másokhoz semmi közöd.

Röviddel ezután járőr jelent meg a szállodában, amely a társaságot letartóztatta.

A görög blokádk megszigorítása.

Szofia, május 11. Athénből jelentik: A földközítenger francia flotta admirális irásban közölte a görög kormányt, hogy a görög kormány magatartása folytán kénytelen a görög kereskedelmi flottával szemben életbeléptetett rendszabályokat megszigorítani. Ezentúl a görög kereskedelmi hajók csak szigorú ellenőrzés mellett közlekedhetnek a Földközi-tengeren. Teljesen azonos szövegű értesítést kapott a szalonikii görög kikötőparancsnokság is az entente hadvezetőségétől.

A vármegyei tisztviselők napidijpótléka.

Ellenséges betörés esetén rendes napidiját kapnak a tisztviselők.

Az állami tisztviselőknél már korábban rendezték a háboru tartamára a napidij pótlék ügyét. Bizonyosodott ugyanis, hogy a hivatalosan megállapított díjakból egyáltalán nem tud kijönni a tisztviselő. Csaknem minden utra ráfizetnek a kiküldöttek. Az állami tisztviselők után, most a vármegyei tisztviselőkre is gondolt a miniszter.

Tegnap ebben az ügyben rendelet érkezett Biharvármegye alispánjához, amelyben részletesen megállapítja, hogy minden tisztviselőnek mennyi pótlék jár egy-egy kiküldetés alkalmával. A pótlék nem valami sok, azonban mégis csökkenteni fogja a tisztviselők ráfizetését. A rendelet szerint akár közügyben, akár magánügyben történik valamelyik tisztviselőnek a kiküldetése, minden esetben bizonyos pótdíjakra tarthat igényt.

Napidij pótlék illeti meg a összes vármegyei alkalmazottakat. Az egyszeri kiküldetés alkalmával azonban ha az több napra is terjed, 4 korona napidij pótlék számítható fel. 4 korona pótlékre tarthat igényt a tisztviselő, kezelő és segédszemélyzet. A szolga és altiszti személyzet 3 korona napidijpótlékban részesítendő.

Ha a kiküldetés csak egy fél napig tart, pótlékre egyáltalán nem lehet igényt tartani.

A napidijpótlék mellett még fuvaridijpótlék is igényelhető, és pedig a tisztviselő személyzetnél kilométerenkint 30, a szolga és altiszti személyzetnél 20 fillér.

Sem napidij, sem pedig fuvar pótlékre nem lehet igényt tartani, ha az állomáshelyről való eltávozás ellenséges betörés folytán következett be. Ilyen esetben rendes átköltözködési illetmény jár. Ugyanez áll az áthelyezések alkalmával is.

A pótlékok fedezésére a háztartási alap jelöli ki a miniszter. Ha a háztartási alap nem volna elegendő az újabb kiadások fedezésére, akkor a háztartási alap számadását fel kell terjeszteni és ha a miniszter helyesnek találja úgy a szükséges pénz folyósításáról a kormány fog gondoskodni.

Csanádvármegye az 5 százalékon felüli pótdíj érdekében. Jelenleg a vármegyei törvényhatóságának mindössze 5 százalékos pótdíj kivételéhez van joguk. Ha a vármegye költségvetése úgy kívánja, hogy ennél az összegnél magasabb pótdíjot vessen ki, akkor a törvényhatóságnak a képviselőházhoz kellett fordulnia és a törvényhozás adta meg a magasabb pótdíj kivételéhez az engedélyt. Ez az eljárás igen hosszadalmas, de meg elég bizonytalan is volt, úgy hogy egy jelentékeny felszólalás esetleg felbonthatta egy vármegye számadását. Most Csanádvármegye törvényhatósága országos mozgalmat indított, a melyben arra szólítja fel a vármegyéket, hogy irjanak fel a kormányhoz, hogy törvényhozásilag mentse fel a vármegyéket az 5 százalékos osztalék alól.

Egyszóval a jövőben a vármegye törvényhatósági törvényhozási felhatalmazás nélkül is vehessen ki 5 százaléknál magasabb pótdíjat. A csanádi átirat tegnap érkezett meg Biharvármegye törvényhatóságához.

A polgármester Berlinben Kanosszát jár.

Egy baklövés és következményei.

A város tanácsa bakot lött. Ismeretes, hogy a városnak van a Friedrich—Wilhelm berlini biztosító társaságúal egy három millió kitévő kölcsöne, amelyet a társaságnak magyarországi igazgatója, *Dárdai Ede* eszközölt ki lokálpatriotizmusból, mondjuk. Ez a kölcsön május 31 én lejár.

A tanács nevében *Rimler Károly* polgármester megbizta *Popper Ákos* drt, az Egyesült B. K. B. és K. T. P. igazgatóját, hogy amikor egyéb ügyben Berlinbe megy, a kölcsön meghosszabbítása ügyében tárgyaljon a társasággal. A főszempont a márkakurzus által előállható veszteség elkerülése volt.

A megbizott igazgató elvégezte dolgát, becsületesen s beszámolt a tanácsnak. Anynyira diszkrét volt, hogy a *Tiszántúl* tudósítójától, aki az elért feltételek után tudakozódott, ezek közlését azzal az indoklással tagadta meg, hogy talán még újabb kedvezményeket sikerül elérni s így a közlés korai lenne.

Az eredmény pedig ez volt: a Friedrich—Wilhelm meghosszabbítja a kölcsönt újabb jutalék mellett, amely újból 4 százalék helyett esetleg 7 százalék lehet. A kölcsönt öt évre hosszabbítják meg s a jutalék így öt évre osztódik el, nem, mint ezelőtt, három évre. A kamatláb ugyanaz marad. A város a kamatokat ezután nem a budapesti *Magyar Bank* ba küldi, hanem az Egyesült B. K. B. és K. T. P. ba. A város a mindenkori márkáérték szerint fizeti ezután is a kamatot, de az Egyesült a berlini intézetnek csak öt év múlva számol el, az akkori márkakurzus szerint. Ha tehát a márkárfolyam akkor alacsonyabb lesz, a spekuláción az intézet nyerni fog s ennek a nyereségnek a felét a várossal megosztja; ha ellenben a márkárfolyam magasabb lesz, az Egyesült veszt, de ez esetben a rizikó a várost nem terheli, csak öt. A város tehát csakis nyerhet az üzleten, mert a horribilis kamatból esetleg visszatérül valami a városi pénztárak.

A polgármester ezt közölte a tanácsal s a tanács ezt nem fogadta el. Kifizetni nem tudta Friedrich Wilhelm, amelynek csak az árfolyamkülömbözet 800.000 korona, hanem megkerülte Poppert is Dárdait is és egyenesen a berlini intézethez fordult. Hja, csak hogy *Dárdai Ede* már nem Deutsch nagyváradi suszternek a fia, hanem a Friedrich Wilhelm magyarországi igazgatója, akit mellőzni e kérdésben aligha lehet, *Popper Ákos* dr pedig önzetlenül tárgyalta a város nevében s most dezavualták azzal, hogy előről kezdtek a tárgyalást, holott már megállapodások voltak. A Friedrich Wilhelmnek kapóra jött ez a sértés s a következő táviratot intézte a városhoz:

— Az egész kölcsöntőke értékének megfelelő állampapírt deponáljon a város, s ha ez megtörtént, küldjön a város egy meghatalmazottat, akivel az intézet a prolongálás ügyében tárgyaljon.

A tanács idegesen vette a táviratot s tagjai szemrehányásokkal halmozták el egymást. Most vissza kell fizetni a kölcsönt, azután lehet beszélni meghosszabbításról.

A Friedrich Wilhelm várt ilyen alkalomra, amilyent kezébe játszottak a tanács tagjai. Neki újabb 4 százalék jutalék kell, neki márkárfolyam kell, neki a bő-rünk kell.

Milyen előrelátás nélküli eljárás volt az, mikor *Popper Ákos* dr, *Dárdai Ede* és a polgármester dezavualásával, minden fegyvert a társaság kezébe adtak. Most fel kell venni a 2 és fél milliónyi állampapírt, ami a kölcsönt 1 százalékkal megdrágitja.

A Friedrich Wilhelm a városban sokat keresett, a márka kurzus a háboru alatt differenciában sokat jövedelmezett neki. Egy fufangos lépésért nem fogja 6 kiereszteni e várost, a jó fizetőt, a karmaiból. Enged a 48-ból, a merevségből is. hiszen edzettek vagyunk mi ilyen dolgokban s nem ijedünk meg. De a jutalékot se engedjük 4 százalékos magasságba, sem a deponálásba nem megyünk bele, mert ez lealázó.

El kell tehát menni a polgármesternek, így határozott a tanács, Berlinbe s a baklövésért Kanosszát kell járni. Hát bizony ez szomorú kilátás a jövőre, hogy ennek a városnak életbevágó ügyeit hogyan intézik. Ezt az utat megspórolhatta volna a tanács, ha egy keveset gondolkozott volna — a főszámvevő fejével s ne a magáéval.

Ránffy Zsigmond halálához.

Nemes *Ránffy Zsigmond* honvédezredes halála nagy részvétet keltett városszerte. Leánya: *Des Echerolles-Kruspér Sándorné* férjével a gyászhir vétele után azonnal felutaztak a fővárosba, ahonnan az éjjel tértek vissza Nagyváradra.

A halottat a budapesti Kerepes-uti temető halottas tsmében helyezték diszes ravatalra.

Értesülésünk szerint, az elhunyt ezredes búlttetemait nagy katonai pompa mellett ma, pénteken délelőtt szentelik be, mely után Nagyváradra szállítják.

A temetés Nagyváradon a vasuti állomásnál lesz, amely után az elhunytat az újvárosi Rulikovszky temetőben levő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Nagyváradon a temetés minden hivatalos katonai gyászkisérlet nélkül megy végbe, mivel a katonai szolgálati szabályzat szerint bármily magasrangú katonának csak egy városban adandó meg a katonai gyászkisérlet, mivel pedig ezt már Budapesten, rangjához illően megadták az elhunytnak, Nagyváradon ez elmarad.

A 4. honvédgyalogezred tisztikara, volt parancsnokának koporsójára diszes koszorút helyez s a tisztikar résztvesz a temetésen.

Hogy mikor megy végbe a temetés Nagyváradon, még nincs megállapítva.

A gyászestéről az elhunyt leánya: Des Echerolles Kruspér Sándorné a következő gyászjelentést adta ki:

Rét-szent-Miklósi dr. Des Echerolles-Krupér Sándorné született nemes Ránffy Ilona úgy saját, valamint férje és fia Sándor nevében, fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett édesapja — illetve após és nagyapja nemes Ránffy Zsigmond m. kir. honvédezzredes f. hó 10 én Budapesten hirtelen elhunyt. A megboldogult hült teteme a rom. kath. vallás szertartása szerint Nagyváradon az újvárysi temetőben levő családi sírboltban fog örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 13 án délelőtt 10 órakor fog Nagyváradon az újvárysi és Bárádon a plebánia templomokban az Egek Urának bemutatni. R. i. P.

A cinkotai tömeggyilkosság.

A főváros közelében felfedezett borzalmas tömeggyilkosságról újabb és borzalmas részleteket derít napfényre a rendőrség nyomozása. Az eddigi adatok szerint Kiss Béla hét nőt gyilkolt meg. A vizsgálat számai Bihar megyébe is elnyúlnak és nincs kizárva, hogy az áldozatok közt biharmegyei is akad. A háború izgalmait mellett is szenzációs tömeggyilkosságról a vizsgálat tegnapi adatai alapján tudósítunk a következőket jelentő:

Helányi Imre detektívőnök ma megjelent a főkapitányságon és közölte Nagy János vallomását. Nagy János barátja volt Kissnek, akivel együtt feküdt a kórházban. Nagy elmondta, hogy ő tud olyan eseteket, amikor Kiss hordókban holttesteket szállított. A hordókhoz a bádogot Kiss Nagygyal vásároltatta.

Vajda Ferenc honvéd azt vallja, hogy ő saját szemével látta Valjevóban, mikor Kiss meghalt és ott el is temették.

Délben felbontották az 5. hordót. Az első hordóban Szöllőssy Gáspárné felismerte nővérének Tóth Máriának tetemeit.

A második hordóban Tóth István leányát Tóth Margitot ismerte fel.

A harmadik hordóban felismerték Varga Katalin cseléd hulláját. Délután a holttesteket eltemették.

A további kihallgatások során egy Kern Józsefné nevű varrónő elmondta, hogy 1909-ben egy Irma nevű cseléd, aki nála varratott ruhát, szerelmes volt Kissbe és azóta eltűnt. Délután egy karbitos hordót bontottak fel, mely női és gyermekruhákat tartalmazott.

A negyedik hordóban egy intelligensnek látszó női hullát találtak. A hullán selyemfüző volt s a lábán magasszárú gombos cipő. A hulla teljesen fel volt öltöztetve.

Az ötödik hordóból egy fiatal leány holttestét vették ki.

Kiss biharmegyei áldozata.

Kiss mielőtt eltávozott volna, egy köteg levelet adott át takarítónőjének. A levelek között találták Fekete Eszti biharmegyei csatári leány levelét is Kiss Eszti több elküldetlen levelét is megtalálták. Ezek közül az egyik levél borítékán a következő címzés olvasható:

Fekete Gábornak

Biharmegye
Hegyközségétár.

Szerencsésen megérkeztem. Kértem 100 leteket 50 koronát, dunnyhát és párnákat. Nem

küldtetek, mert mindjárt rosszra gondoltok. Nem baj. Boldogulok így is. Találtam egy családot, azzal Amerikába megyek.

Eszti.

A vizsgálat ebben az irányban még nincs befejezve.

A vizsgálat további adatai igen komoly dolgokat vetnek felszínre. Nagy János magatartása igen ingadozó, ami gyanússá teszi őt. A cinkotai kovács ama vallomása alapján, hogy Kiss évekkor ezelőtt bádog hordókat fuvarozott a dögterre, a hatóság elrendelte a dögter feladását.

..HIREK..

Képkiallítás a püspöki palotában.

Készülnek a művészi plakátok.

Minden nagyszabású jótékony célu ünnepély előkészítése sok gondot ad a rendezőségnek. Így a püspöki palotában június 1-re tervezett képkiallítás előmunkálatai is szorgos munkára készítenek városunk műértő és szívet kedvelő közönségét, hogy az ünnepek méltó keretei legyenek a művelésnek, melyet a kiállítás nyújtani fog. Művészi plakátok készülnek a Jobbkéz helyiségekben, ahol délelőtt és délutánként ugyancsak akad dolga az ügyes kéznek és ollónak, hogy *Mottl* Román iparművésznünk terve az ő megalapozására megvalósulhasson. Ő maga is ott fáradozik, utbaigazítást ad és felügyel a munkára feleségének szakavatott vezetésével. Mert nem egyszerű megszokott plakátot fog látni a közönség, hanem művészi kivitelűt, melyen a különféle színű papirokból mozaikszerűen összerakva, remekül domborodik ki két torony hatalmas székesegyházunk. Pár nap múlva gyönyörködhetik is városunk közönsége a plakátokban, melyek a nagyobb üzletekben lesznek majd láthatók. S hogy a vidéknek se kerülje ki figyelmét a nagyszabású jótékony célu kiállítás, az újságok hirdásain kívül röpecsédulák készülnek, melyek kellő időben hívják fel vidéki közönségünk figyelmét a kiállításra és ünnepeire. Mindezen előkészületek csak a legszebb sikert biztosíthatják a jótékony célra.

* **Dr. Mártonffy Bogdán kinevezése.** A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter dr. Mártonffy Bogdán nagyvárad-i gyakorló ügyvéd, Biharvármegyei tb. főügyészt Körösbányára kir. közjegyzővé nevezte ki.

* Kinevezések a honvédségnél.

A hivatalos lap közli, hogy a király a 2. honvédbuszárezredben nánási Oláh Tibor tart. főhadnagyot tart. századossá, Schneider István tart. hadnagyot tart. főhadnaggyá és szolnoki Jármay Elek Imre tart. tisztjelöltet tart. hadnaggyá léptette elő. A 8. honvéd táborigazdarságban tart. főhadnaggyok lettek Wolf János, dr. Müller Miksa, Motsidlovsky Elek tart. hadnaggyok, tart. hadnaggyok lettek: Gimes Árpád, Deák Sándor, Balla Gyula, Martoncsék József, Tomcsitz Pál, Máthé Pál, Rávsy Antal, Gyenge Gyula, Justh Tibor és Hoffmann Mihály tart. tiszt-

jelöltek. Hadnagy-gazdarsági tiszté lett előléptetve Benyovszky István 4. honvédbuszárezredbeli gazdasági tiszthelyettes. Dr. Klein Manó főorvos ezredorvossá, dr. Balla Vilmos és dr. Goldmann Árpád segédorvosok főorvosokká lettek előléptetve a 4. honvédbuszárezredben.

* **Kinevezések a bíróságnál.** A hivatalos lap közli: Az igazságügyminiszter Szabó Géza nagyvárad-i városi kir. járás bíróságról telekkönyvvezetőt jelenlegi helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetővé, Főző Jenő nagyvárad-i kir. itelőkötetablai és Biró Ferenc nagyvárad-vidéki kir. járásbírósági írnokot jelenlegi helyükön irodatiztekké nevezte ki.

* **Katonai kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Nagy Ajtai Cserey Vilmos 1. huszárezredbeli, Halberstadt Emil 19. tábori tüzérezredbeli és Bitschhofsky Agoston 70. gyalogezredbeli őrnagyokat alvezédesekké léptette elő.

* **Bírósági kinevezés és áthelyezés.** A hivatalos lap közli: Az igazságügyminiszter Keresztesy József nagyvárad-vidéki kir. járásbíró a nagyvárad-i kir. törvényszékhez törvényszéki bírói minőségben saját kérelmére áthelyezte. — Ugyan-azok az igazságügyminiszter dr. Bary Zoltán nagyvárad-i kir. törvényszéki jegyzőt a budapesti kir. törvényszékhez helyezte át.

* **Straszszér-pör védői és ügyésze.** A május 29-én kezdődő nagyszabású büntető tárgyalásán, amely hetekig foglalkoztatja a bíróságot és a közvéleményt, a védelmet a következő nagyvárad-i ügyvédek látják el: Straszszér Aladárnét Medvigy Cabor dr. Vogel Lászlót Adorján Emil dr. vagy helyettese, Schunke Ottó Faragó Sándor dr. Sós Jakabnak ezideig nincs védője, s így részére védőt hivatalból rendel ki a törvényszéki elnök. Az ügyet a vádhatóság részéről Moldoványi Géza dr. királyi ügyész képviseli, aki jelenleg Szegeden van, de e per tartamára visszahívják Nagyváradra, mert ő ismeri ezt az ügyet, amelynek minden fázisán keresztül képviselte a vádhatóságot. A tárgyalásra jegyeket Aliquander Kálmán dr. elnöki titkár jegyez elő a hivatalos idő alatt.

* **Pancse Dorev egy budapesti bank vezérigazgatója.** A Fővárosi Hírlap írja: Dorev Pancse, a volt bolgár főkonzul az ősszel ismét visszatér a fővárosba, hogy már régebben kidolgozott tervét megvalósítsa. Bolgár magyar bank címmel részvénytársaságot alapít Szófia és Budapest székhelyekkel. Az intézet három millió alaptőkével létesül. A volt főkonzul, a ki egyik leggazdagabb földbirtokosa Macedóniának, szintén jelentékeny összeggel vesz részt az alapításban, a melynél egyik vezető pénzintézetünk is érdekelve lesz. A budapesti közép-pont vezérigazgatói állását Dorev magának tartja fenn.

* **Új hadnaggyok.** A hivatalos lap közli, hogy a király a következő tartalékos zászlósokat (hadapródokat) tartalékos hadnaggyokká léptette elő: Vértési Albert a 37. gyalogezredben, Nussbaum Miklós a 37. gyalogezredben, Donner Iván a 37. gyalogezredben, Petrovics Pál a 37. gyalogezredben, Korbucz János a 101. gyalogezredben, Asbóth Gusztáv a 37. gyalogezredben, Kretz János a 37. gyalogezredben, Mahacs Pál a 37. gyalogezredben, Zsoldos András a 101. gyalogezredben, Frost Vencel a 101. gyalogezredben, Borbély Lajos a 101. gyalogezredben, György Elemér a 101. gyalogezredben, Abondán Dóme a 37. gyalog-

ezredben, Szabó Géza a 101. gyalogezredben, dr Bodó Alfréd a 101. gyalogezredben és Weiszberger Sándor a 37. gyalogezredben.

*** Hamisítják az ecetet.** Az ecetet amelynek az ára folyton emelkedik, újabban igen nagy mértékben hamisítják. A hamisítás hangyasavval történik, amely természetesen az egészségre is nagyon káros. A belügyminiszter most utasította az összes vegyvizsgáló állomásokat, hogy az ecetvizsgálatokat a legszigorúbban és legstírgősebben ejtsék meg és azokról haladéktalanul tegyenek jelentést. A szatmári vegyvizsgáló állomás már eddig is nagy mennyiségű hamisított ecet lefoglalásáról tett jelentést.

*** Vadszőlő-venyige vásárlása.** A cs. és kir. hadügyminiszterium közbirrő téteti, hogy teljesen száraz, az 1915. évből való vadszőlővenyigét vásárol, lugasokra s hasonló célokra alkalmasat, a szállítási állomáson véve át, métermázsájával 6 koronáért. Az ajánlatokat haladéktalanul a következő címre kell beküldeni: K. u. k. Kriegsministerium 13. Abteilung, T. u. L. G. III. Wien, Vordere Zollamtsstrasse 3.

*** Uj cégjegyző.** A Polgári takarékpénztár igazgatósága Waldmann Ödön főkönyvelőt cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

*** A Vörös Kereszt nemzeti-ünnepéje.** Az országos Vörös-Kereszt-egyesület pénztára rengeteget áldozott a háboru tartama alatt. Ez a mindenkitől csak elismeréssel találkozható ténykedése az egyesületnek az egyesület pénztárát csaknem kimerítette, úgy, hogy gondoskodni kell bevételéről, nehogy az egyesület fennakadjon további működésében. Az egyesület vezetősége most kérelemmel járult az összes alispánokhoz, hogy egy nagyszabású országos jótékonyági akció előmozdításában támogassák. A megkeresés szerint a Vörös-Kereszt június 29-én az egész ország területén nagyszabású nemzeti ünnepélyt akar rendezni. Az alispánokat arra kéri, hogy e nagyszabású ünnepélyen hassanak oda, hogy mindenki tehetségéhez képest megfelelő adományokkal járuljon a Vörös-Kereszt egyesület bevételéhez.

*** A Teleki utcai villamos kitérő vágányai.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó évi április hó 11-én kelt 21.232/III-1916. számú rendeletével a nagyvárad városi vasut r. t. kérelmére Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város területén a Teleki-utcában a nevezett részvénytársaság által tervezett kitérő vágányok közigazgatási bejárását Dubszky Alfréd dr. műszaki főtanácsos ur vezetése alatt elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéig folyó évi május hó 25-ik napjának délelőtt 9 óráját, összejövetele helyül pedig Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város városának tanácsstermét tűzte ki.

Miután a közigazgatási bejárásnak az a célja és feladata, hogy az érdekeltnek alkalom adassék a vasutvonal vezetése és a tervezés egyes részletei tekintetében netán fennforgó jogos érdekeik érvényesítésére, — tekintve, hogy a közigazgatási bejárásnál a jogosult igények figyelembevételével létrejövő megállapodások és javaslatok szolgáltatják az alapot az építési és üzleti feltételek számára, melyek szerint az építés tervei kidolgozandók, — Lukács Ödön polgármester-helyettes fenti közigazgatási bejárás elrendeléséről a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 46.181-1896 számú rendelete értelmében azzal értesíti Nagyvárad város közönségét, hogy az érdekelt a közigazgatási bejárás személyesen megjelenhetnek, avagy magukat meghatalmazottjaik útján képvisel-

tethetik és netáni észrevételeiket megtehetik.

*** Junius 3-án lesz az iskolaév vége.** A háboru az idén is megkurtítja a tanévet. A közoktatásügyi miniszteriumból már mindenfelé széjjelment a rendelet, hogy a tanévet június harmadikán be kell fejezni. Ezen a napon túl sem tanítás, sem vizsga nem tartható.

*** A Jobbkéz köszönete.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya husvétkor a járványbarakban szeretetadományokat osztott ki a katonák között. A kiosztásnál résztvettek: Obrincsik István ezredesné, özv. Várszeghy Lajosné, dr. Berkovits Renéné, Balogh Barna alezredesné, Balogh Emmy. Az adományok gyűjtését Balogh Barna alezredesné végezte. Adományokkal a következők járultak a nemes cél megvalósításához: özv. Nagy Mihályné 3, dr. Szegedy Lajosné 3, dr. Patzkó Antalné 3, id. Középesi Kálmáné 3, Horváth Mórné 2, Farkas Józsefné 3, özv. Várszeghy Lajosné gyűjtése 11, Balogh Barnáné 3, a 4. honvéd gyalogezred III. pótzászlóalj legénysége 100 kor. Az adományokért ez uton mond köszönetet az egyesület vezetősége.

*** Évzáró ünnepély.** A Nagyvárad Református Tanítónőképzőintézet Leányegyesülete 1916. május 13-án este fél 7 órakor a megyeháza dísztermében a kárpáti falvak felépítése javára évzáró ünnepélyt rendez. A meghívó beléptijegyül is szolgál. Helyárak: Ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér. Jegyek előre válthatók: a Hegedüs Hirlap-irodában, Berger Milka, Rigler József és Sebő Imre könyvkereskedésben.

Az ünnepély műsora: 1. Zenés megnyitó. 2. Szabad előadást tart: Antal Sándor. 3. Gordigiani: Minden szombaton éjjen... Volkmann: Csalogány dal. Éneklő: Palánkay Margit, az Orsz. Magy. Kir. Zeneakadémia opera tanzakának növendéke. Zongorán kíséri: Lechner Marianne, ref. képző intézeti tanónő. 4. költemények. Előadja a szerző: Fodor Ilonka. 5. Proch: Variációk, Csiky: Dalok. Éneklő: Palánkay Margit, az Orsz. Magy. Kir. Zeneakadémia opera tanzakának növendéke. Zongorán kíséri: Lechner Marianne, ref. képző intézeti tanónő. 6. zenekari bezáró.

*** Szeretébélyegek az elesett hősök özvegyei és árvái javára.** A magyar tanítói karnak páratlan áldozatkészsége, amely a hareterek borzalmas forgatagában és a frontmögötti munka motívumaiban egyaránt megmutatkozik indította a Kirchner altábornagy vezetése alatt álló Hadsegélyző Hivatalt egy olyan akció megteremtésére, amely jövedelmének felhasználásánál külön tekintettel kíván lenni a nemzetért mártírhaltalt halt tanítók özvegyeinek és árváinak fölsegítésére. A Hadsegélyző Hivatal 4, 10, 20, 50 filléres és 1 koronás jótékonyági szeretet-bélyegeket bocsátot forgalomba. Ezek a bélyegek művészi kivitelűek és fölragasztásra is alkalmasak. A jótékonyági bélyegek a legközelebbi időben kiosztásra kerülő iskolai bizonyítványokra, illetve könyvecskére lennének fölragasztandók. Ez elől aligha zárkozik el magyar és emberbaráti érzésű szülő, hiszen a bélyeg az irgalom jegyében fogant művészi munka és a gyermekek számára meghatározó dokumentuma marad e világtörténelmi nagy időknek. Eredeti terv szerint a 4, 10 és 20 filléres, tehát olcsóbb bélyeget az elemi iskoláknak szánták, a 20 és 50 filléres, továbbá az 1 koronás bélyegeket a középiskoláknak szánták nagyobb mérvű felhasználás végett. A szeretetbélyeg-akció tiszta jövedelmét teljes egészében az elesett hősök özvegyei és árváinak juttatják azzal a speciális szándékkal, hogy 20 százaléka a tanítók hadiözvegyei és árvái fölsegítésére szolgáljon. Az iskolaigazgatók módját fog-

ják találni, hogy a fogékony gyermeki szívvel a szeretetnek ezt a művét, amely különösebb megterheléssel nem jár megteressék és megszeretessék, mint a honszerlem és az irgalom nemes exerciciumát.

*** Jótékonycélú magyar állami sorsjáték.** Ö. cs. és királyi Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság minden másfél évben jótékonycélú állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótékony célra fordítják. A húzást visszavonhatlanul f. évi június hó 15-én a lottójövedéki igazgatóság (Budapest, IX, Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek az összeg előzetes befordulása mellett a m. kir. lottójövedéki igazgatóságtól (Budapest, IX, Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók a dohánytözsdekben, bank és váltó üzletekben, posta, vám, és adóhivatalokban és vasuti állomásokon. A m. kir. lottójövedéki igazgatóság kívánatára lárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét. Egy sorsjegy ára 4 korona.

*** A Vigadó-mozgó új slágere.** Pénteken és szombaton ismét szenzációs új slágereket mutat be a Vigadó mozgó színház. Kiemelkedik a műsorból „A flört” című új társadalmi dráma, amely napjainkból vett érdekfeszítő témájával méltán tart általános érdeklődésre számot. E mellett „A tudomány hatalma” című dráma különösen misztikus levegőjével számít nagy sikerre. Az Eikó híradó a legújabb háborus felvételeket hozza. Előadások fél 7-től, szombat, vasárnap délután 3 órától.

x Helybeli nagy vállalatnál 10-15 mázsa makulatur papír eladó. Arájánlatokat a kiadóba kérünk.

*** Aszódy Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva.** Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 610) 1 kiló kész kávé cukorral 5 kor.

*** Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszé.** Az első ránc a szép asszony első igazi báná'a. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanoözy-palota.

A husdrágaság folytán a halkonzerv tápláló és olcsó. Kapható kizárólag Aszódy halüzletében Kossuth utca sáspaszás.

x Poloskairtó MOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor-utca 4.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukasziürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez üdönások Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakszerű javítása.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!!!
Hadsegélyző Hivatal főpénztára,
Képviselőház.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Vérszerződés.
 Szombaton délután: Cigányprimás.
 Szombaton este: Lyon Lea. Mándoky
 Panni felléptével.)
 Vasárnap délután: Tatárjárás (Vajnovszky
 Vilma felléptével.)
 Vasárnap este: Derék Fridolin. (Uj ope-
 rette)

**Vajnovszky Vilma a Zeuszi kis-
 asszonyban.** Vajnovszky Vilma urleány,
 akinek a nevét már az egész városban igen
 előnyösen ismerik, tegnap újból fellépett a
 Szigligeti színház színpadán. A „Zeuszi kis-
 asszony” címszerepét játszotta. Már az is
 előnye volt, hogy teljesen egyéniségéhez illő
 szerepet választott. Máskülönbén éneke, tánc,
 de különösen a játéka is sikerült volt. Vaj-
 novszky Vilmának tisztelői szép csokrokkal
 kedveskedtek. Mellette Tompa, Parényi, Bé-
 kefi és a többi szereplők is jó alakítást nyuj-
 tottak.

APOLLÓ mozgó- színház	Május 11. AZ APOSTOL
	Előadások kezdete: Szombaton, va- sárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA mozgó- színház	Május 12-13. Ne játsz a tűzzel!
	Előadások kezdete: Szombaton, va- sárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgó- színház	Május 12-13. A FLÖRT
	Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órákor.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Legbiztosabb és legmeg- bizhatóbb nyaraltatás.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom,
 hogy ugy helyben, mint nagyszalontai
 fiókküzletben szőrmearukat, téliöltö-
 nyöket, függönyöket szőnyegeteket stb.
 nyaraltatás végett nálam és fiókküzletem
 ben méltóztassanak elhelyezni hol kivá-
 ra bármikor felmutatható. A nyaral-
 takat tisztán kezelve, gondozva és ki-
 javítva annak idején hazaszállítatom.
 A raktáram és üzletem a károk ellen
 biz osítva van, ugyanazért kérem a nagy-
 érdemű közönség szives bizalmát, kiváló
 tisztelettel

Zimányi András

német szücs. Színház utca 4. sz. Adorján-
 palota. Telefon 824. Telep: Körös utca 47.
 saját ház.

VIGADÓ URÁNIA

mozgó színház
 Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Pénteken, május 12-én és
 szombaton, május 13-án

A FLÖRT.

Társadalmi dráma 3
 felvonásban.

A tudomány hatalma.
 Misztikus dráma 2 felvonásban.

Eiko-hiradó,
 legújabb háborus felvétel.

Keddtől a Vigadó mozgó-
 színházban nagyobb átalakítá-
 sok és renoválások miatt csak
 szombat, vasárnap és ünnepp-
 napon tartatnak előadások.

Teljes 2 órás műsorok. Remek
 szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

HELYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsölye
 1 kor. Támlásszék 80 fill. II.
 hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Katonák örmesterig és gyermekek
 félhelyáru jegyet váltanak.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzs-
 dében Bémer-tér kaphatók.

mozgófénykép-színház
 Saspassage.

Pénteken, május 12-én és
 szombaton, május 13-án

Ne játsz a tűzzel!

Színjáték 3 felvonásban.
 Főszereplő Waldemár
 Psilander.

A titokzatos sugarak.
 Hatásos dráma 3 felv.

Mester-hét háborus
 aktualitások.

Kedvezményes jegyek kaphatók. a
 Sipos-féle bémer-téri dohánytőzs-
 dében.

Az előadások kezdete hétköznap
 pont fél 5 órákor, vasárnap és
 ünnepponokon d. u. 3 órákor.

HELYÁRAK:

Páholy 6 személyre 6 K. Főntartott
 hely I. K. I. hely 80 fill. II. hely
 60 fill. III. hely 40 fill. Katonák és
 gyermekek a helyáruk felét fizetik

